

Federal Almanya Maliye Bakanı Hans Matthöfer'in **Demokrat**'a özel demeci..

"Türkiye'deki baskıları büyük bir üzüntü ile izliyoruz"

Dursun AKÇAM'la yaklaşık 1,5 saat süren bir görüşme yapan Matthöfer kredi konusunda "IMF kredileri için bazı koşullar koymuştu. Türk Hükümeti bu koşulları kabul etmedi, ama bize yeni bir program sundu ve program Türkiye'ye yardım yapabilmemiz yolunda bize cesaret verdi" dedi.

12 MART
VE
İDAMLAR
Raporaj: Oğuz USLU

DENİZ GEZMİS, YUSUF ASLAN VE
HÜSEYİN İNANIN AVUKATLARINDAN
HALİT ÇELENK
GÖRÜŞÜNÜ AÇIKLIYOR

Halit Çelenk, Ankara Karşıyaka Mezarlığında Deniz Gezmiş'in mezarında.

"Ölüm cezalarının kaldırılması zamanı gelmiştir"

- "12 Mart'ın idam kararları, hukukla yürürlükteki yasalarla uzaktan yakından ilgisi olmayan, tamamen politik kararlardır"
- "Kapitalist ekonomi sisteminin bunalımı, idam kararları ile ya da yasa değişiklikleri, hak ve özgürlükleri kısıtlama ve cezaları arttırma yollarıyla önlenemez"

12 Mart dönemi, bu dönemde uygulanan idam cezaları ve günümüzde yaşanan baskılar hakkındaki sorularımıza Deniz Gezmiş'in avukatlarından Halit Çelenk, idam cezalarının kaldırılmasının zamanının geldiğini belirtti. 12 Mart

BURJUVA DEMOKRASİLERİ: FAZİLET Mİ REZALET Mİ?

Yakında **Demokrat** ta

Kamil TAYLAN
Frankfurt'tan bildiriyor

Türkiye'ye sağlanacak krediler için OECD Dünya Bankası ve IMF ile Türkiye arasındaki ilişkilerin oluşturulmasında, kredilerin verilme koşullarının olgunlaştırılmasında önemli görevler yüklenen ve sık sık ülkemizi ziyaret eden Federal Almanya Maliye Bakanı Hans Matthöfer Demokrat'a verdiği özel demeci, "Türkiye'deki anti-demokratik baskıları büyük bir üzüntü ile izliyoruz" dedi.

KEMAL DAYSAL:
"MESS, İMZALATTIRILAN İHANET BELGESİNİ SENDİKAMIZA DA DAYATMAKTADIR"

HABER MERKEZİ
Türkiye Maden İş Sendikası Genel Başkanvekili ve Toplu Sözleşme Danışmanı Kemal Daysal MESS'in son görüşme çağrısı ile ilgili olarak bir yazılı açıklama yaptı. Daysal açıklamasında, MESS'in görüşme masası

DISK YÜRÜTME KURULU YENİDEN BELİRLENDİ

HABER MERKEZİ
DISK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar tüm örgüte bir genelge göndererek gözetim kuruluna alınan DISK Yürütme Kurulu üyeleri adına beş yönetim kurulu üyesinin yürütme kurulu

SALVADOR'DA KATLİAM: 15 KİŞİ ÖLDÜ

SAN SALVADOR (AFP)
Bir Orta Amerika ülkesi olan Salvador'da başkent 140 km doğusundaki üçüncü büyük kent San Miguel'de ve Metapan, Sonsonate ve Santa Ana kentlerinde

(Devamı 7. Sayfa)

"ASKERİ YARDIM BU SENE 150 MİLYON MARK DOLAYINDA OLACAKTIR"

MATTHÖFER AKÇAM'IN SORULARINI YANITLARKEN

Türkiye'de OECD çerçevesi içinde verilen dış borçların koordinatörlüğünü yapan Federal Almanya Maliye Bakanı Matthöfer, daha önce kendisiyle konuşan ünlü Alman gazetecisi Jürgen Roth'a yaptığı bir konuşmada, Uluslararası Af Örgütü tarafından kendisine iletilen işkence yapılmış üç kişinin adını Başbakan Demirel'e ilettiğini açıklamıştı. Fotoğrafta yazarımız Dursun Akçam Matthöfer ile görüşürken.

ÇAYIN DA TADI KAÇTI

Çay tiryakilerinden Mehmet Demir, Çaya yapılan zam konusunda şunları söyledi: "Çaya yapılan bu zam en çok benim belimi bükti. Günde hiç içmesem 15-20 bardak çay içerim. Bu sabah kahveci içtiğim çayın 5 lira olduğunu söyleyince inanın hoşumda kaldı."

Çaycı Hüseyin Avcı, Zamları eleştirerek şunları söyledi: "Hükümet geldiği günden beri adeta zam kampanyası açtı. İnsanlar sınırlı bir çay içiyorlardı, şimdi bundan da oldular. Artık sıcak su kaynatıp içeceğiz çay yerine, ne yapalım"

(Fotoğraflar: Hüseyin AVUÇ)

Hükümetin yaptığı zamları sert bir dille eleştiren çaycı Hüseyin Avcı:

'Bir çay kalmıştı, onu da hallettiler'

Hüseyin AVUÇ
Son zamlardan sonra çayın da tadı kaçtı. Yapılan son zamları sert bir dille eleştiren çaycı Hüseyin Avcı:

seyin Avcı "Bir çay kalmıştı, onu da hallettiler" dedi. Aldığı maaşla kazınca ancak bir bardak çay ve bir simit ile doyuran dar gelirli kişiler, bundan böyle içtikleri bir bardak çaya 2 misli ücret ödeyecekler. Çaya yapılan

Bursa Emniyet Müdürlüğü'nün en üst katının işkencehane olarak kullanıldığı öne sürüldü

- 60 yaşında bir yurttaş gizli örgüt üyesi diye tutuklandı

- Kendisine işkence yapıldığını iddia eden bir genç: "Bizi gizli örgüt kumardan suçluyorlardı. İçlerinde 'Şef' diye hitabedilen kişi, 'Bizim hareketimiz 2. Kuvay-i Milliye Hareketidir. Bu hareket ne siyasi partilere ne de hükümete bağlıdır. Bu savaşta siz başlattınız, şimdi bizim esirimizsiniz, diyordu."

HABER MERKEZİ

Bursa'da güvenlik kuvvetleri tarafından yapılan operasyonlarda çok sayıda kişinin gözaltına alındığı, gözaltına alınan kişilerin "gizli örgüt üyesi" olmakla suçlandığı öğrenildi. Gözaltına alınan, tutuklanan çeşitli yaş gruplarından insanlara Bursa Emniyet Müdürlüğü'nün en üst katında işkence yapıldığı, öne sürüldü. Yurttaşlara işkencelerin, örgüt üyesi olduklarını kabul etmeleri için yapıldığı bildirildi.

Bursa'nın Yeşilyayla Mahallesi'nde oturan Şaban Kurtoglu adlı 60 yaşında bir kişi evinde sili

lah bulunduğu ve gizli örgüt üyesi olduğu gerekçesiyle tutuklandı. Kurtoglu faşistlerin saldırılarına uğrayan, bir çocuğunu kaybeden, evi iki kez bombalanan bir yurttaşla ifadesinde şunları söylüyordu Kurtoglu: "Kasım ayında 12 yaşında oğlum Sunay'ı faşistler öldürdü. Ve bu arada evim 2 kez bombalandı. Bir oğlumu da olaylara karıştı diye arıyorlar. Tüm bu olaylar karşısında kendi can güvenliğimi sağlamak için silah almak zorunda kaldım. Polis beni gizli örgüt üyesi diye gözaltına alıyor."

Dahasın kendisine Bursa Emniyet Müdürlüğü'nde işkence yapıldığını söylüyor. Emekli bir sağlık memurunda kendisine ait 30 yıllık silah ile yakalandığı için, gizli

(Devamı 5. Sayfa)

Aybastı'daki faşist saldırısında iki kişi yaralandı

Eskişehir'de faşistler 2 ilerici genci öldürdü

- İncelemeler yapmak üzere CHP'li bir heyet Trabzon'a gönderildi.
- Akşehir Cezaevinde bir grup hükümlü kaçma girişiminde bulundu.

- İstanbul'da sağ görüşlü 2 kişi yaralandı.
- Niğde Tüm-Der Başkanı yaralandı.

HABERİ 5. SAYFADA

CHP'li İsmail Akın

"SINAVDA CEVAP ANAHTARI ÜLKÜ-BİR ARACILIĞIYLA DAĞITILDI"

ANKARA (DEMOKRAT)
Aydın CHP Milletvekili İsmail Akın, devlet parasız yatılı okulları sınavlarında birçok öğrencinin üzerinden soru cevaplarını kapsayan cevap anahtarlarının çıktığını belirterek, bu durumda, Milli Eğitim Müdürlüğü'nün görevden alınıp alınmayacağı

(Devamı 7. Sayfa)

ÖZALP'TA SAĞLIK MEMURUNUN SÜRGÜNÜ DÜRDÜRMEK İÇİN 2 BİN İMZA TOPLANDI

VAN (DEMOKRAT)
Van'ın Özalp ilçesinde bir süre önce görevinden alınan ve arkasından "ge-

(Devamı 7. Sayfa)

Bursa Emniyet Müdürlüğü'nde işkence gören öğrencinin bir hafta sonraki hali görülmüyor.

DÜNYA LİDERLERİ TİTO'NUN CENAZESİNDE BİR ARAYA GELİYOR
Yugoslavya'nın bağılantısızlık siyasetini etkilemeyeceğini bildirdi
(HABERİ 7. SAYFADA)

Gençlik ve Spor Akademisi öğrencileri
Sporun kitlelere ulaşması engelleniyor"
HABER MERKEZİ
Gençlik ve Spor Akademisi öğrencileri yaptıkları yazılı basın açıklamasıyla, sporun kitlelere ulaşmasını ve sporun temelden kalkınmanın engellendiğini bildirdi. Yasaların eleman sayı 500'ü geçen her işyeri için spor faaliyeti sürdürme zorunluluğu getirdiği belirtilirken açıklanmış, bu faaliyet için uzman kişilere ihtiyaç olduğu, ancak siyasi iktidarın bu yamyı yürürlüğe koymamakla Spor Akademilerinden mezun olanlara iş kapıları kapattığı savunuldu. (Devamı 7. Sayfa)

Batı Almanya Dışişleri Bakanı Genscher:

"Batı ittifakı ABD'nin yanında sert bir tavır takınmalı"

ABD'nin Almanya'daki büyük elçisi "Sovyetlerin Afganistan'a yaptığı müdahalesiyle ilgili olarak yalnızca güzel sözler söylemek yeterli değil"

KARLSRUHE (REUTER AJANSI) Sovyet Birliği'nin Batı'nın birliğini bozma çabalarını ileri süren Federal Almanya Dışişleri Bakanı Hans Dietrich Genscher, Avrupa ülkelerini ABD'nin yanında sert bir tavır almaya çağırıyor.

Alman Amerikan dostluk haftası nedeniyle bir konuşma yapan Genscher, Afganistan, İran ve diğer bölgelerdeki bunalımların Avrupa'nın tavır- nın uluslararası düzeyde önemli kıldığını belirtti. Avrupa'nın açık karar alması ve tutumunu belirlemesi gerektiğini kaydetti. Genscher, Avrupa'nın ABD ile ilişkilerini gevşetmeye yönelik Sovyet stratejisinin yeniliye uğratılması gerektiğini savundu.

Batı ittifakının Avrupa ve Amerika'nın güvenliğine hizmet ettiğini kaydeden Genscher, dayanışma sözcüğünün bağ- kalarının çıkarı için hareket etmek anlamında yanlış kullanıldığını, gerçekte dayanışmanın, or-

tak çıkarlara ortak hizmet vermek demek olduğunu ileri sürdü.

Federal Almanya'nın 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Birleşik Amerika'ya çok şey borçlu olduğunu belirten Genscher, Almanya'nın bu duruma Amerika'nın yardımıyla geldiğini bildirdi.

Bu arada ABD'nin büyük elçisi de bir konuşma yaparak Sovyetlerin Afganistan'a yaptığı müdahale karşısında "güzel sözlerin yeterli olmadığını" belirtti.

MUGABE ABD YARDIMINI AZ BULUYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zimbabve Başbakanı Robert Mugabe, ABD tarafından önerilen 45 milyon dolarlık yardım yeterli bulmadıklarını, uzun süre sömürge olarak kalmaların acılarını çekmiş olan Zimbabve'de, 45 milyon dolarlık bir yardımın işlevsel olamayacağını söyledi.

Eski bir İngiliz sömürgeci olan Mugabe, uzun süre savaşın sona, yeni bir ekonomik ve sosyal yapı oluşturmaya çalıştıklarını, bu çabaların sürdürülebilirlik için de ekonomik yardım ve işbirliğine gerek-

Devlet Başkanı Ziya-ül Rahman iktidarı güçlendirmek istiyor

BANGLADEŞ'TE 8 BAKAN GÖREVDEN ALINDI

Muhalefetin gelişmesini engellemek amacıyla devleti daha merkezileştirmeyi hedefleyen Ziya Ül Rahman'a karşı tepkilerin gittikçe güçlendiği Bangladeş'te görevden alınan sekiz bakanın yerine daha genç olan 12 bakan atandı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Geçtiğimiz hafta içinde hükümet yeniden önemli değişiklikler yapan Bangladeş Devlet Başkanı Ziya Ül Rahman'ın iktidarı güçlendirmeye çalıştığı, buna karşılık yönetime karşı eleştirilerin de giderek yoğunlaştığı bildirildi.

Bangladeş'te 1975 yılında yapılan bir seri askerî darbeden sonra iktidara gelen eski Genelkurmay Başkanı Ziya Ül Rahman, ülkede sıkıyönetimin kaldırıldığı 1978 yılından bu yana hükümette üç kez değişiklik yaptı. Hükümette yapılan son değişikliklerle sekiz bakanın görevine son verildiği açıklandı. Bunların yerine çoğu genç olduğu bildirilen

duyduklarını belirten Mugabe, "Amerikan yardımı 4 yıl içinde verilmek üzere 1 milyar dolar olmalıydı." şeklinde konuştu. Öngörülen Amerikan yardımını bir "ceraz" olarak nitelendiren Mugabe, daha sonra "ne yazık ki cerazlere de ihtiyacımız var" dedi. Mugabe ayrıca, Zimbabve'nin Ulusal Bağımsızlık Törenlerine ABD'nin yüksek düzeyde yetkili bir delegasyon göndermediğini ileri sürerek, ABD yönetiminin Zimbabve'deki yeni yapıya yeterince ciddi olarak eğilmesini eleştirdi.

Carrington: "Ekonomik yaptırımlar Avrupa için güçlükler yaratacak"

NEWYORK (A.P.)

Hükümet yetkilileriyle görüşmek amacıyla Birleşik Amerika'ya ziyaret eden İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Carrington, İran'a uygulanan kararlaştırılan ekonomik müeyyidelerin Avrupa ülkeleri için Birleşik Amerika'dan daha büyük bir fe-

dakârlık olacağını söyledi.

ABC Televizyonu'na düzenlenen "Sorunlar ve Cevaplar" adlı programa katılan Carrington, Birleşik Amerika'nın İran'daki rehineleri kurtarmak amacıyla giriştiği savaşın Avrupa'da müttefiklerince tam anlamıyla desteklenmediği görüşünü reddetmiş ve Avrupa ülkelerinin İran'a karşı ekonomik müeyyide uygulamaya büyük güçlükler yaratacağını belirtti.

Birleşik Amerika'nın Avrupa müttefikleri, 17 Mayıs'a kadar rehinelerin kurtarılması konusunda herhangi bir olumlu gelişme saptanamazsa İran'a ekonomik müeyyide uygulamayı kararlaştırdı. Birleşik Amerika'nın İran'daki rehineleri kurtarmak amacıyla giriştiği başarısız hareket hakkındaki görüşlerini de belirtti. Carrington, Birleşik Amerika'nın bu tür bir harekâtı denemeye zorunu kaldığını ve yeni bir kurtarma girişimini iyi düşünülerek yapılması gerektiğini söyledi.

Yeni bir askerî harekâtın İngiltere tarafından desteklenip desteklenmeyeceği sorusu üzerine Carrington, böyle bir destek için kendilerinin, rehinelerin kesinlikle kurtarılacağına inanıldığını ve zorunlu olduğunu belirtti.

Askerî bir darbe ile iktidara geldikten sonra ülkeyi uzun süre askerî yönetim altında tutan Ziya Ül Rahman, ülkede yapılan seçimlerde büyük bir başarı kazandı ve başkanı bulunduğu parti parlamentodaki sandalyelerin üçte ikisini kazandı.

EKONOMİ

DPT Yabancı Sermaye Dairesi Başkanı

"Türkiye 45 milyonla, yabancı sermaye için başlıbaşına bir pazardır"

İSTANBUL (A.A.)

Türkiye Garanti Bankası tarafından düzenlenen "İhracatın Teşvihi ve Finansmanında Yenilikler" konulu seminer, İstanbul Sheraton Oteli'nde yapıldı. Seminerde konuşan DPT Yabancı Sermaye Dairesi Başkanı Hüsnü Doğan, "Yabancı sermaye konusunda bize rakip olan ülkelerin durumunu inceleyip projelerimizi ona göre hazırlamamız mecburiyeti vardır" diyerek, Türkiye'nin 45 milyonla yabancı sermaye için başlıbaşına bir pazar olduğunu söyledi.

Seminerde söz alan DPT Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanı Ekrem Pakdemir, 25 Ocak 1980'de hükümetin aldığı önlemlerin ihracatçıları büyük yararlar getirdiğini söyledi. 25 Ocak'ta çıkarılan kararnamenin yeni bir ihracat kredisi yöntemi getirdiğini belirten Pakdemir, ihracatçıların üretceği ya da satın alacağı malın değerinin yüzde 80'i kadar kredi kullanabileceğini kaydetti. Pakdemir ayrıca, yabancı yatırımlar için öngörülen asgari limitlerin değiştirilmesi için çalışmaların yakında başlanacağını da sözlerine ekledi.

DPT Yabancı Sermaye Dairesi Başkanı Hüsnü Doğan ise, dairesinin iki buçuk ay önce kurulduğunu, bu süreçte Türkiye'ye hiç yabancı sermaye gelmediğini açıkladı. 25 Ocak kararnamele- nin yabancı sermayenin önündeki formaliteleri geniş çapta azalttığını belirterek şöyle konuştu:

"Türkiye'deki yabancı sermaye kuruluşlarının sorunlarını çözmek için yeni yabancı sermaye gelmesine imkân yoktur. Yabancı sermaye konusunda bize rakip olan ülkelerin durumlarını inceleyip projelerimizi ona göre hazırlamamız mecburiyeti vardır."

İhracata yönelik yabancı sermayenin teşvihi için projelerin yatırım durumlarına bakılacaktır. Türkiye 45 milyonla başlıbaşına bir pazardır. Yabancı sermaye bizim pazarımızın ihtiyacını karşılayacağı gibi, ihracat yapma olanağı da bulabilecektir."

İşçi dövizlerinin yarısından fazlası özel bankalar kanalıyla gönderiliyor

ANKARA (ANKA) Yurt dışında çalışan Türk işçileri tarafından gönderilen dövizlerin yarısından fazlasının özel bankalar aracılığı ile gönderildiği öğrenildi.

1980 yılının ilk üç ayında yurtdışı gönderilen dövizlerin toplam tutarı 368,3 milyon dolara ulaşırken, bunun % 56'sı döviz bankaları kanalıyla, % 44'ü ise özel bankalar kanalıyla gönderildi. 25 Ocak tarihinde yapılan yüksek oranlı devalüasyon ve akış yinelenen kur ayarlamalarına karşın gönderilen dövizlerde bir artış sağlanamadığı gözlemlendi.

Ocak ayında toplam 83,3 milyon dolar olan işçi dövizleri, şubat ayında 173,3 milyon dolara yükselmesine karşın, mart ayında yeniden 111,7 milyon dolara indi. İşçi dövizleri girişlerinde 1979 yılına kadar 56 milyon dolarlık bir fazlalık sağlandı.

Kamran İnan: "Gelişmekte olan ülkelere yönelik ECE projeleri yetersizdir."

EKONOMİ SERVİSİ

Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda ki dsmi temsilcisi Büyükelçi Kamran İnan, kısa adı ECE olan, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu'nun, gelişmekte olan ülkelere yönelik projelerinin yetersiz olduğunu söyledi.

İnan, mevcut projelerin çok önemli projeler olmadığını dikkat çekerek, ECE ülkelerinin istidatlarını gösterdikleri istiklalini somut sonuçlara dönüştürülemediğini vurguladı.

Kamran İnan, 35. Yıllık Genel Kurul Toplantısı'nda yaptığı konuşmasında, ECE'nin göçmen işçiler konusundaki çalışmalarına da değinerek, ev sahibliği, işçi ihraç eden ülkelerin bu alanda karşılaşılan sorunlara çözüm bulmak için ikili ilişkilerini artırmaları gerektiğini belirtti. İnan, ECE'nin Birleşmiş Milletler sisteminin bölgesel bir kuruluşu olarak, B.M.'nin genel amaç ve hedeflerine gereken katkıyı sağlamasını istedi.

GÖSTERGE

Amerikan dış politikası ve SiA (1)

Arslan Başer KAFAOĞLU

24 Ocak günü "Birliğin Durumu" mesajında -bu Amerikan Cumhurbaşkanları'nın Kongre'ye verdiği bir çeşit yıllık rapordur. Başkan Carter Ortadoğu ülkeleriyle bir "işbirliği çerçevesi" kurularak bölgedeki Sovyet saldırısına karşı çıkılacağını bildiriyordu. Aslında Carter doktrini denen düşünce ve eylem biçiminin bu mesajdan sonra sözü edilmeye başlandı. Zaten Truman doktrini (1947) ve Eisenhower doktrini (1958) gibi büyük adımlar, nitelenen düşünce ve eylem biçimleri de, bu gibi yıllık mesajlara ortaya çıkmıştır. Eisenhower doktrini, Truman doktrini gibi Carter doktrini de daha sonra onlara bağlı kişiler tarafından tamamlanmış ve raporları ile bir kapalı devreli "anlaşım biçimine" tamamlanmıştır. Eisenhower doktrini tamamlayan General Maxwell Taylor, Truman doktrini tamamlayan General Marshall ise, Carter doktrini tamamlayan da herkesin sandığı gibi Zbigniew Brezezinski değil, Savunma Bakanı Brown'dur.

Brown'un 1981 bütçesi gerekçesine bağlanan "askeri operasyon niyet bildirisi" 28 Ocak'ta yayınlandı. Bu bildiriyi göre önemli olan Carter'in mesajında yer almış bulunan Sovyet tehdidi değildir. Asıl tehlike üçüncü dünya'daki "fesat" ve "karışıklık" yuvalarıdır. Bu yuvaların kontrol altına alınması esastır. Brown'un imzaladığı belgeye göre bir yandan eski karışıklıklar ciddiye alınarak, öte yandan yeni yeni karışıklık bölgeleri doğuyor. Amerikan çıkarları da asıl buralardan tehlikeye girmektedir. Bu tehlikeye giriş özellikle petrol bölgelerinde olmaktadır. Ve buralarda kuvvet kullanmaya hazır olmalıyız. "Çatışma ve Şiddet dünyasında dışarıda silahsız davranmaya kendimizi iznli sayamayız". Brown'a göre Sovyetler Birliği dünyada istikrarı ve düzeni bozuyor ama "Sovyetler Birliği probleminden sadece bir kısmıdır". Daha önemli olan, "Gelir ve doğal kaynakların dünya çapındaki dağılımında ortaya çıkan uçurumlardır." Amerika'nın askeri stratejisi geliştirilirken, Brown'a göre, asıl gözetilmesi gereken bu esas noktadır. (1)

Brown bu raporu ile Brezezinski'ye de geçerek, onu aşarak bir dünya jandarmalığına da Carter doktrinine yeni bir perspektif katıyor. Buna karşılık Brezezinski konuyu Sovyet tehdidine indiriyor.

Ama Carter doktrini Brown'ca yorumlanıyor. Anlaşılan, Brown böylece Amerikan dış politikasına egemen olan ikinci Savunma Bakanı oluyor. Amerikan tarihinde. Bu yolda ilk sahip çıkan Savunma Bakanı 1960 Kennedy yönetiminde bakan olan McNamara (şimdiki Dünya Bankası Genel Müdürü) olmuştur. Brown'un bu görüşü yeni değil. İlk bu tezi atan Amerika'nın eski genel kurmay başkanlarından General Maxwell Taylor. Fakat bu görüşün resmi doktrin haline gelişi 1957'den sonra Eisenhower yönetimine rastlar. Bu yolda Senato Sovyetler Birliği'nin dünya nüfusunun üçte ikisine karşı yürüttüğü propaganda ile geri kalmış ülkelerde kargaşa yarattığını ve bunun Amerikan çıkarlarına ters düştiğini kabul etmiş ve bazı ödeneklerle yeni bir politikaya yönelmeyi onaylamıştır. Kennedy-McNamara ikilisi de bu anlayışlıdır.

Peki ne yapılabilir dünyada kargaşa çıkması ve bunun Amerikan çıkarlarına ters düşmesi halinde? İki şey: Üçüncü dünyada dost hükümetleri ayakta tutmak ve oraya müdahale edecek (top yekun karşılık verecek) bir askeri gücü onları taşıyacak ve bir deniz ve hava taşıma gücünü kurmak. Bunlardan askeri strateji açısından önemli olanı, dev hava taşıma

(Devamı 7. Sayfada)

YUNANİSTAN'DAKİ TEKNİK OKULLARDA İŞGALE GİDİLİYOR

ATINA (ÖZEL)

Yunanistan Ulusal Öğrenci Birliği'nin aldığı karar uyarınca Yunanistan'daki tüm yüksek teknik okullarda (KATEE) işgal eylemine gidiliyor. Teknik okul öğrencileri özerklik yanında, yüksek öğrenimde köklü demokratik değişimleri gerçekleştirmesini talep ediyorlar. Eğitim bakanlığı ise

sorunu yalnızca sınav konusuna sınırlı tutarak, bakanlık tarafından önerilen, bakanlık ve teknik okul yöneticilerinden oluşan bir kurulun yüksek okulların sınav sorunlarını ele almasını önerdi. Öğrenciler kendilerinin katıldığını böyle bir organın sorunlara çözüm sağlamayacağını belirttikçe bu öneriyi reddettiler.

MANİSA SARHANLI BELEDİYESİ KARARINDAN

1- 5.000.000,- lira keşif bedeli ve 150.000,- lira muvakkat teminatı, çok amaçlı sosyal inşaatın kaba işçilikleri 22.5.1980 Perşembe günü saat 15.30 da
2- 1.400.000,- lira keşif bedeline 42.000,- lira muvakkat teminatı nikah salonu inşaatı 22.5.1980 Perşembe günü saat 16.00 da 2490 sayılı kanunun 31. maddesi uyarınca kapalı zarf usulü ile ihale edilerek ihaleye çıkarılmıştır.
3- İki iş yerimize ait ihale dosyaları ile diğer şartname, proje vs. evraklar her gün mesai saatleri dahilinde Fen İşleri'ne görülmektedir.
4- İhaleleri yukarıda tarih ve saatleri yazılı iki inşaat işi için Belediye Encümeni huzurunda yapılacaktır.
5- İhaleye istihak edeceklerin ihaleden 24 saat önce yeterlik belgesi almak üzere müracaat ile 2490 sayılı kanuna göre hazırlanacak teklif mektuplarını ihale saatinden 1 saat evveline komisyonla vermeleri gereklidir.
Postadaki gecikmeler nazara alınmaz.
(Basın: 14279)-1670

İL AN EYÜP SULH HUKUK HAKİMLİĞİNDEN

Dosya No: 1979/1261 Davacı Fatma Şahin tarafından Muris Mustafa Kemal Sevimli'nin vaseti için açılan davanın duruşmasında, Es mirası Feriha Sevimli'nin adresi tesbit edilemediğinden gazete ile ilanın tebliğatı yapılarak duruşmaya gelip beyan bulunması ve pırmeldiği takdirde Kocası Mustafa Kemal Sevimli'nin mirasından miras hakkını sevmis sayacağı ve miras karşısı miflette kendisine ve kızı Gonül ile İkinici Es Fatma'dan olma oğlu Annot Sevimli'e kaldığını kabul etmiş sayılacağı karar verildiği H.U.M.K.nun 434 maddesi gereğince ilanın duyurulur.
(Basın: 3267)-1673

MENTKUL SATIŞ İLANI

İSTANBUL 3. OCAK İCRA MEMURLUĞUNDAN 98/272
Hacizli olup satışına karar verilen 58.000 TL kıymetinde 76 81 86 sayılı telefonun intifa hakkının 1. nci açık artırması 8.5.980 günü saat 12.15-12.30 arası 1st. Adilve Saray 3. Jüce İcra dairesinde yapılacaktır. O gün verilecek bedel muhammen kıymetinin %75'ini bulmadığı takdirde 9.5.980 günü aynı mahal ve saatte 2. nci artırması yapılarak en çok artırana ihale edilecektir. Tealliyi ihale dampa Resmi pulları alıcıya ait olup, istektilerin belli gün ve saatte mahallinde bulunacak memura müracaatları ilan olunur.
(Basın: 3250)-1693

Çalışma arkadaşımız, Diyarbakır'a görevi giderken, Emperyalizme bağlılığın oluşturduğu trafik cinayetinde yitirdik. Tüm arkadaşlarına ve ailesine başsağlığı dileriz. Annsını yasatacağız.
MTA'lı DEVRİMCİ-DEMOKRAT ARKADAŞLARI
İsmail ŞARDAN (1956 - .....)
(Demokrat: 1699)

Yusuif ALP

Etyopya Askeri Cuntası (DERG) toplumsal muhalefeti şiddet kullanarak ezdi

Etyopya'nın Eritre'de sözkonusu olabilecek çıkarları düpedüz bir burjuva devlet çıkarı, sömürgeci devlet çıkarıdır. "Marksist-Leninist" olduğunu ileri süren bir devlet ise, iç ve dış siyasetini "devlet çıkarına" göre düzenleyemez.

Mariam ile Atnafu Abate idi. Bundan sonra M.Mariam, DERG içinde tümüyle egemen oldu. Mengistu 5 Şubat 1977'de şöyle diyor: "ERPR'nin (Etyopya Halkları Devrimci Partisi'nin) beyaz terörüne karşı, devrimin kızıl terörünü uygulayacağız". ERPR ile CELU, işbaşındaki askeri yönetime karşı muhalefet eden en önemli iki örgüttü. Askeri yönetim CELU'yu ortadan kaldırıp yerine AETU'yu koymak istediğinde ERPR buna şiddetle karşı çıkmıştı. Kasım 1976'da DERG "anarşist ve gerici" diye nitelediği yaklaşık elli kişiyi öldürdüğüne bildirirken, ERPR öldürülenlerin tümünün kendi yetkileri olduğunu açıkladı. DERG'in eylemleri gittikçe şiddetlenmiş, ülkedeki tüm demokratik güçleri ezme yönelmiştir. ERPR, uygulanan bu baskılara kendi silahı gücü EPRA (Etyopya Devrimci Halk Ordusu) aracılığıyla karşılık veriyordu. DERG'in önde gelenlerine suikastler düzenliyor, ve böylece Mariam'ın sözünü ettiği "Beyaz terör"ü bastırmış oluyordu. Ülkenin esenliği, yitice çıkarları için DERG de "kızıl terör" uygulamak zorundakıyordu. ERPR, uzun zamanın beri DERG'i bir "askeri diktatörlük" olarak niteliyordu; zaten; gün geçtikçe ERPR'nin bu konuda ne denli haklı olduğu ortaya çıkıyordu. Buna bağlı olarak da Etyopya "devrimi"nin Marksist-Leninist devrim anlayışıyla olan bağları tartışma konusu olmaya başlamıştı.

Etyopya denildiğinde akla ilk gelen sözcük, hiç kuşkusuz Eritre halkıdır. Eritre toprakları Araplar, Osmanlıların, Misrîların, İtalyanların, İngilizlerin ve son olarak da Etyopyalıların egemenliği altında kalmıştı. Eritre toprakları bugün de, yani ünlü "Etyopya devrimi"nden sonra da, hala Etyopya'nın egemenliği altında bulunuyor.

Topraklarının sahip olduğu coğrafî konum nedeniyle Eritre, emperyalizmin sindirici olarak işlediği en önemli düğüm noktalarından biri haline gelmiştir. Ülke, Doğu Afrika'ya doğru açılmak isteyen tüm güçlerin, ele geçirmeleri gereken bir "mevzi" özelliği taşımaktadır. Eritre Kızıl Deniz'e olan yaklaşık 1000 km'lik kıyı uzunluğu nedeniyle, Kızıl Deniz ticareti konusunda önemli bir konuma sahiptir. Öte yandan, Etyopya denize bağlantısı başkent Adis Ababa'dan geçen demiryolunun ucundaki Cibuti limanı ile Massawa ve Asab limanlarıyla sağlamaktadır. Bu son iki liman, Eritre toprakları ile Eritre arasında ipte bu denli hayatı bir ilişki söz konusudur. Aslında bu "hayati çıkarın" düpedüz bir burjuva devlet çıkarı, sömürgeci bir devlet çıkarı olduğu rahatlıkla söylenebilir. Bize göre, kendisine "Marksist-Leninist" diyebilen bir devlet, bir devlet olsa bile, iç ve dış siyasetini "devlet çıkarına" göre değil, emekçi sınıfların ve halkların mücadelesine, onların talep ve hedeflerine göre ve "ulusal sorun" ilişkisi temel ilke ve doğrulara uygun olarak belirlemek zorundadır.

Mengistu Mariam'ın Etyopya'da işbaşına gelmesiyle birlikte Sovyetler Birliği DERG'e büyük yardımlarda bulunmaya başladı. Etyopya da bu silahlarla Eritre halkını vurmaya başladı. Küba yönetimi o sıralarda bu güçlü yardım için bir tavır almamıştı; Eritre halkının mücadelesini haklı buluyor, Eritre Halk Kurtuluş Cephesi militanlarını eğitiyor, askeri yardım da bulunuyordu; ama bir yandan da DERG'i açıkça destekliyordu. 1977 yılının Mayıs ayına doğru Castro şöyle diyor: "Etyopya devriminin başarısını ve sağlamlaştırılmasını Afrika açısından önem taşıdığına inanıyoruz". Mengistu'yu gerek bir devrimci olarak görüyorum ve şu anda onun ülkesinde ilerleyen devrim gerçek bir devrim olduğuna inanıyorum."

7 Nisan 1978'de ise Küba Dışişleri Bakanı şöyle bir açıklamada bulunur: "Eritre sorunu da dahil olmak üzere, Etyopya'nın iç siyasal durumu, sadece ve sadece Etyopya halkını ve hükümetini ilgilendirir." Yani Kübalı Bakan Eritre sorunu, Etyopya'nın sorunudur diyor. Ama ne denli Eritre sorunu Eritrelilerin sorunudur demiyordu ve daha da ileri giderek sözkonusu sorunun Etyopya'nın iç siyasal sorunu olduğunu ileri sürüyordu. Yani Eritre sorunu Etyopya'da çözümlenecek diyor. Biz, Dışişleri Bakanı'nın Eritre sorunu Eritreli tarafından çözümlenecektir demesini beklerdik.

YARIN: DERG'İN BEŞİNCİ YILINDA "DEVİRİM" CUNTACI NİTELİĞİ DEĞİŞMEDİ

DERG cuntasının önderi Mengistu (Sol başta) darbenin beşinci yıl dönümü törenlerinde

GÜNÜN GÖZLEMİ

Müfettişler Müfettişi

Turhan TEMÜÇİN

Ankara Halk Tiyatrosu, Orhan Kemal'in ünlü "Müfettişler Müfettişi"ni oynuyor. Erkan Yücel ve arkadaşlarının sergilediği dört dörtlük bir oyun.

Oyunu galasında izledim. Bir oyunun galada böyle tutması ve beğeni toplamasının bir nedeni olması gerekir. Hiç kuşkusuz ilk neden en küçük rolden rolün küçükü olmaz anlayışı ile hareket ederek, en büyük role kadar tüm oyuncuların gerçek sanatlarını ortaya koymalarıdır.

Ama ikinci neden ise Orhan Kemal'in ünlü "Müfettişler Müfettişi"nin günümüzde tüm geçerliğini korumasıdır. Yani bu kara düzeni, yani Türkiye'nin içinde bulunduğu ortamı acımasızca sergilemesidir.

Erkan Yücel'in devlettirdiği Arabacı Kel Mısıklı'la başını alıp giden oyun Müfettişler Müfettişi Fuat Çiyltepe'nin omuzunda taşınıyor. Ayyaş'da Sinan Bengier, Sarhoş Hasan Yıldırım, Kapatma Yeşim Dorman, Belediye Reisi Orhan Aydın, Kel Mısıklı'nın karısı Sema Töleğen, Otelci Mert Egemen, Hizmetçi Ahsen Selçuk ve tüm oyuncular bu kara düzenin gözüne gözüne vuruyorlar.

Kalabalık bir oyuncu kadrosundan oluşan Müfettişler Müfettişi'ni izlerken sıkıntıyı ve öfkeyi biraz olsun atmak isteyenler izlemelidir.

Kuliste Erkan Yücel "Ne yapalım, diyor, eskilere döndük. Gene Orhan Kemal oynuyoruz". Devrimci nitelikli oyunlar oynamakla tanınmış Erkan Yücel topluluğu, belki de Orhan Kemal'le bu niteliklerini tam sürdüremedikleri anlayışı içindeler ama, gerçek öyle değil. Orhan Kemal'in bu oyunu, bugün için devrimci bir potansiyele elbette ki sergiliyor. Erkan yücel belki bir Brecht, bir Nazım Orkaymadıklarının sıkıntısını dile getiriyordu ama, gerçekte oyunda devrimci mesajlar vardı ve bugünkü koşullarda en iyisini yapıyorlardı.

A nadolunun küçük bir kentinde daha çok belediyeçilik hizmetleri açısından yapılan rezaletleri, yontimdeki yolsuzlukları vurgulayan ve bunları denetlemeye geldiği sanılan bir müfettişin öyküsünde izleyiciler aklarından nelerin özlemini geçiriyorlar?

Örneğin, ben oyundaki gibi sahtesi de olsa bir Müfettişler Müfettişi'nin Kayseri ilindeki emniyet örgütünü denetlemesini düşledim. Başta Vali Babür Ünsal ve emniyet müdürü olmak üzere Kayseri il yönetimi şöyle bir baştan başa denetelse neler olmaz ki?

Örneğin bir Müfettişler Müfettişi şu 1 Mayıs için koparılan fındıklardan sonra olaya el atsa, Vatan elden gidiyor yaygaraları ile ortaya çıkanlar yüzünden neler olduğunu ve bunların hangi çıkar hesaplarına göre yapıldığını şöyle bir güzel saptasa.

Bir Müfettişler Müfettişi de şu Milli Eğitim Bakanlığı'nı denetlese. Sıkıyönetim görevlerini bile bakanlıktan içeri sokmayan ve devlet terörü yaratmaya kalkan Orta Öğretim Genel Müdür Yardımcısı Muammer Özdemir'e bir hesap sorsa ve dese ki: Sen, nasıl dosyaları aranan öğretmenlerin solcu olduğunu bilmiyordum. Bilsedim hemen verirdim. Ben sağcı sanmışım, dersin? Bu bölücülük, bu vatandaşları ikiye ayırmak değil midir?

Yaza! Olsa şöyle bir Müfettişler Müfettişi de bizim adımıza, halkın adına içimizde bir kördüğüm gibi düğümlenmiş özlendirmeleri de getirse, sorsa, soruştursa ve bazı yakalara yapışsa.

Müfettişler Müfettişi Fuat Çiyltepe lokantacı Sinan Bengier'in lokantasını beğenmez:

—Kıyırı kırk santim genişleteceksin der. Şimdi bizim de bir müfettişler Müfettişimiz olsa da devlet dairelerinin kapısını bir bölüm vatandaşımızın yüzüne kapatın, onları o dairelerin önünden bile geçirmeyenlerin karşısına dikilse:

—Açın ulan kapıları utanmaz mısınız? dese!

V e bir gün işinden alınıp, sapaşğlam alınıp sonrası ölüleri getirilip hastanelere bırakılan Hüseyin Karakaş'ların, Yaşar Gündoğan'ların hesabını soran bir Müfettişler Müfettişi olsa, ne iyi olur?

Türkiye'de faşizm tüm kuralları ile dolu dizgin gidiyor. Ve sonra parti liderleri, sorumlu kişiler kalkan kalkan bağırıyorlar:

—Faşizm yoktur!

Yoktur da onun için dünyanın kutladığı işçi bayramı 1 Mayıs Türkiye'de kabul edilmez. Ama şovenist akımlara bağlı Milletçi-ler bayramı kutlanır. Yoktur da onun için Mersin'deki 1 Mayıs toplantısının görüntüleri TV ekranlarına yetmez, ama Kayseri yetişir! "Seni TRT Çocuğu seni!" Sana da bir Müfettişler Müfettişi gerek ki burnundan fitil fitil getirsin. Böyle bir TRT çocukluğu olmaz ki!

Gördünüz ya Müfettişler Müfettişi ile ne-reler geldik! Demek ki oyunda mesaj iyi. Oyun iyi, oyuncular iyi.

Erkan Yücel arkadaşımı ve tüm oyuncu arkadaşlarımı kutuyorum.

Müfettişler Müfettişi görülmei.

Evlerden, kahvelerden alınan yurttaşlara işkence yapıldığı öne sürüldü

CHP İlçe Başkanı: Halkın huzurunu bozanlar Bulancak'tan ellerini çeksinler

● İlçede bulunan çeşitli demokratik örgütler ve CHP İlçe Başkanlığı adına yapılan açıklamalarda, uygulamalar sert bir biçimde protesto edildi

GİRESUN (DEMOKRAT)

Giresun'un Bulancak ilçesinde hiç bir olay olmadığında, çeşitli operasyonların düzenlendiği, konutların kahvelerinin arandığı, suçsuz insanların Giresun Emniyet Müdürlüğü'ne götürülerek işkenceye tabi tutulduğu ileri sürüldü.

İlçe'de bulunan çeşitli demokratik örgütler ve CHP İlçe Başkanlığı adına yapılan açıklamalarda, Pol-Bir'li polislerin yanlış bir anti-demokratik uygulamaları, sert bir biçimde protesto edildi.

CHP İlçe Başkanı Avukat Alaaddin Mutlu, CHP Genel Merkezi'ne gönderdiği mektupta, "Bulancak halkı kan ağlıyor" dedi. Mutlu açıklamasını şöyle sürdürdü:

"3.MC'nin kurulması la birlikte, ilçemizde AP tarafından yönlendirilen baskı, kıym ve sürgünler, yeni bir boyuta ulaştı. Hiç bir gerekçe gösterilmeden, sıradan insanların yollarında, sokaklarında, evlerinde, işyerlerinde, 3-4 gün gözaltında tutuluyor. Halkın başkalarına tahammül gücü kalmadı. Bulancak halkının huzurunu bozan ve hiç yoktan olay çıkartan, şartlanmış sağ görüşlü polislerin görevden alınmasını istiyoruz. Halkın huzurunu bozanlar Bulancak'tan ellerini çeksinler"

10 KİŞİYE İŞKENCE EDİLDİĞİ ÖNE SÜRÜLDÜ

Hiç bir gerekçe gösterilmeden evlerden, sokaklardan ve kahvelerden toplanarak, Giresun Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen Suat Yaşar,

Nadi Turan, Turan Tamcı, Haydar Yiğit, Yaşar Güngör, Sezai Şener, Necati Çobanoğlu,

FATSA, KAYAKÖY MAHALLESİ HALKI YOLUNU KENDİ YAPIYOR

HABER MERKEZİ Fatşa'ya bağlı İlica Belediyesi Kayaköy Mahallesi halkı, yaz mevsiminde başlamasıyla kendi yollarını kendileri yapmaya başladı.

Defalarca yolların yapılması için çeşitli mercilere başvuran ve olumlu bir yanıt alamayan Kayaköy halkı, Kayaköy arazisinin yerleşim yerleri olarak çok engelli olduğunu, bu yüzden yol yapımının güçleştiğini, bunun için halkın kendi arasında bir komite oluşturduğunu ve bu komitenin önderliğinde yapılan bazı girişimler sonucu, ilk etapta İlica Belediyesi'nden yol yapımı için bazı araçlar temin edildiğini belirterek, "bütün bu zorluklara rağmen yollarımızı kendimiz yapacağız ve Fatşa Belediyesi'nin çamura son kampanyasında olduğu gibi başarılı bir şekilde biteceğiz" dediler.

ADALET BAKANLIĞINDAN MONHAL NOTERLİKLER

Asağıda 1979 yılı gayrisafi gelirleri ve isimleri yazılı bulunan Birinci Sınıf Noterlikler münhaldir. 1512 Sayılı Noterlik Kanunu'nun 22 nci ve müteakip maddeleri gereğince Birinci Sınıf Noterlerden veya İkinci Sınıf Noterlerden bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya bulundukları yer Cumhuriyet Savcılıklarına başvurmaları lazımdır.

Sıra No:	Münhal Noterliğin Adı:	1979 yılı gayrisafi geliri
1	Ankara Onaltı Noterliği	2.159.748,62
2	Hatay Birinci Noterliği	2.151.648,52
3	Malatya İkinci Noterliği	1.963.057,15

(Başın:1426-1671)

MENKUL SATIŞ İLANI BAKIRKÖY 2 NCI İCRA MEMURLUĞUNDAN

980/1065 Talimat Bir borçtan dolayı hacizli olup satılacak paraya çevrilmesine karar verilen 40.000,00 TL kıymetinde 40 cift erkek ayakkabısı acik artirma suretiyle satilacak paraya çevrilmecektir. Birinci acik artirmannın 8.5.1980 günü saat 12.30-12.50 arası Bakırköy Güngören İnönü Caddesi No: 27/C-29-82 de yapılacak bugün tahmin edilen kıymetin % 75'ine talip çıkmadığı takdirde 9.5.1980 günü aynı yer ve aynı saatte ikinci acik artirma yapılacaktır. İkinci acik artirmada yazılı dosya numaramız ile memurluğumuza müracaat etmeleri ilan olunur.

(Basın: 3260)-1697

Doğan KOLÇAK

Demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinde yitirdik.

Amısı yaşıyor.

ESAT PAŞALI ARKADAŞLARI

(Demokrat: 1692)

SELDEN EVLERİ YIKILANLARA TEK KURUŞ YARDIM GELMEDİ

Sel baskınında evleri yıkılan Yunusoğlu köylüleri, "köyümüzün yakınında nutuk çeken Demirel, 'yıkılan evlerin daha iyisini yapacağız' demiş. Selden çöken evlerimizin enkazı oha burada." dediler.

Demirel'e "Ağalara gübre dağıtmaya mı geldiniz?" diyenler gözaltında

ADANA (DEMOKRAT)

Selden evleri yıkılan ve bugüne kadar devletten tek kuruş yardım almayan Karataş'a bağlı Yunusoğlu köyü halkı, zor durumda kaldıklarını belirterek, Tanrıverdi köyünde Demirel'e soru sormak köylülerin halen gözaltında tutulduğunu bildirdi.

Gözaltında tutulan Cumali Sucu'nun babası Cenal Sucu oğluna ilgili olarak, "oğlum Demirel'e 'Başbakanım, siz selden zarar gören halkın derdini dinlemeye mi geldiniz, yoksa toprak ağalarının gübre sorununu çözme mi?' deyince ya ka paça edilip götürüldü. Ondan bu yana oğlum hala gözaltında."

Daha sonra işkence gören yurttaşların, mahkemeye sevk edilip öğrenildi.

MADEN-İŞ: TÜRK METAL SERMAYENİN ÖN KARAKOLUDUR

HABER MERKEZİ

MESS'e Türk Metal Sendikası arasında toplu iş sözleşmesi bağlanmasında üzerine bir açıklama yapan DISK'e bağlı Maden-İş Sendikası Genel Başkan Vekili Kemal Daysal, yoksulu daha yoksul, zengini daha zengin yapan tekelci sermayenin önlemler dizisinde sonra MESS'in "sözleşme paketi"nin bunların tüm yükünü işçilerin üzerine yüklemeyi hedeflediğini belirtti.

Türk Metal Sendikası'nın altına imza attığı sözleşmede bulunan yüzde oranlı zam yönteminin, işyerlerinde çoğunlukta olan düşük ücretli işçilere düşük zam, yüksek ücretli işçilere yüksek zam alınması sonucu doğuracağı, MESS'in dayattığı bu sistemin işçilerin iş güvencesini za yıfılabacağı, birlik ve dayanışma bağlarını zedeleyeceğine bildiren Daysal, sendikaların, hayat pahalılığının arttığı, enflasyon oranının yükseldiği bu dönemde, Batı Avrupa ülkelerinde de geçerli olan ücret zamlarının eşit düzeyde bağlanmasını politikasını sürdüğünü açıklıyorlar şunları dedi:

"İşçi sınıfı safasında, sermayenin ön karakolu durumundaki olan Türk Metal'in altına imza attığı bu sözleşme ve uyguladığı yöntemler yığınların yaygın protestosu ile karşılanmaktadır"

İSTANBUL DENİZ ULAŞ-IŞ SENDİKASI'NDAN İLAN OLUNUR

Asağıda ticari unvanı ve adresi belirtilen işyerinde işkolları yönetmeliğinin 25. sıra numarasında belirtilen deniz taşımacılığı ile ilgili işler ile bu işlerin tamamlanması ve yardımcı olan işlerde çalışan üyelerimiz adına 275 sayılı yasanın 7. maddesi hükümlerine göre işyeri seviyesinde toplu iş sözleşmesi yapılacaktır. Durum 275 sayılı yasa hükümlerine göre ilgililere duyurulur.

BARBAROS DENİZCİLİK İŞLETMESİ A.Ş. Mecidiyeköy Mebusan Cad. No: 487-489 Kat:3 SALIPAZARI-İSTANBUL (Basın: 3259)-1696

TÜRKİYE LİMAN DOK VE GEMİ SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL MERKEZİNDEN TEBLİĞ EDİLMİŞTİR

Sendikamız Çelik Tekne Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin Sütlüce'de kurulu Çelik Tekne Tersanesinde çalışan işçiler adına işyeri düzeyinde toplu iş sözleşmesi yapılacaktır. 275 sayılı yasanın 12 ci maddesi gereğince işverene ve ilgililere duyurulur.

DOK, GEMİ-İŞ GENEL İCRA KURULU (Basın: 3217)-1672

MENKUL SATIŞ İLANI BAKIRKÖY BİRİNCİ İCRA MEMURLUĞUNDAN

1980/941 Esas Bir borçtan mahcup olup satışına karar verilen 25.000,000 TL muhammen bedelli 1 adet Telefonken Marka televizyon ve regülatörü ve 20.000,00 TL muhammen bedelli 4 M2'lik kurumu zemin üzerine de-senli kullanılmış hali acik artirma suretiyle satilacaktır. Birinci satış: 8.5.1980 günü saat 13.00-13.20 arasında Bakırköy Saffa Sogutuciler Mah. Kibar sokak No: 29'da yapılacaktır aynı gün muhammen bedelinin % 75'ine talip çıkmadığı takdirde 9.5.1980 günü aynı yer ve saatte ikinci satış yapılacaktır. İkinci acik artirmada yazılı dosya numaramız ile alıcıya ait ilan olunur, 14.4.1980

(Basın: 3248) - 1699

Tekstil üyesi işçiler yurt çapında Teksif'in tavrını kınama eylemine çıkacak

BURSA (THA)

Tekstil Sendikası Bursa Şubesi Başkanı Günay Onayman, düzenlediği basın toplantısında, Tekstil İşverenleri Sendikasıyla sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinde Teksif'in tavrını, işverenler sendikasının Tekstil Sendikası'na karşı katı tutumunu ve tensikatlan protesto amacıyla yurt düzeyinde yemek boykotu yapacaklarını açıkladı.

Onayman, Tekstil İşverenleri Sendikası ile sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde Teksif Sendikası'nın tabanına danışmadan sözleşmeyi imzalamaya kalktığını, oysa bu konuda sendikaların ortak davranmak zorunda olduğunu yurt düzeyinde yapılacak yemek boykotuna Bursa'daki fabrikalarda çalışan 4 bin 500 işçinin katılacağını ve bir günlük yemek boykotundan sonra başka eylemlerin de uygulanacağını söyledi.

İşyerlerinde toplu işten çıkarmalara karşı kardeş sendikalarla dayanışma içinde olacaklarını, genel grev, dayanışma grevi ve referandum yasallaşması gibi konularda işçi sınıfının ekonomik hak ve özgürlüklerini genişletmek için aktif mücadele vereceklerini belirten Onayman, fabrikaların fuel-oil ve mazot yokluğu gerekçesiyle üretimi durdurmalarına ilişkin olarak, "bu yoklukları yaratan biz değiliz. İşçiler sokaklara atılıp açlığa mahkum edilemezler. Bu oyun, işçilerin üretim durdu deyip çıkartmak ve toplu sözleşmeden sonra tekrar asgari ücretle işe almak amacına yöneliktir. Bu takdirde eylem birliğine gideceğiz" dedi.

İZMİR BASMA FABRİKASI İŞÇİLERİ YEMEK BOYKOTU YAPTI

İZMİR (THA)

Sümerbank İzmir Basma fabrikasında 800'ü aşkın işçi, Nazilli Sümerbank'la Tekstil sendikası'nın yetkisini düşürme girişimlerini protesto etmek amacıyla yemek boykotu yaptılar.

DISK'e bağlı Tekstil sendikası'nın Sümerbank işyerlerinde yetkisini düşürme girişimlerine ilk tepki, İzmir Sümerbank işçilerinden geldi. Bu işyerinde sabah vardiyasında çalışan 800'ü aşkın işçi öğle yemeklerine yemeyerek, Nazilli Sümerbank işçileriyle dayanışma içinde olduklarını açıkladılar ve Antalya Sümerbank fabrikasında, işçilere tanınan hakların kendilerine de sağlanmasını istediler.

Ote yandan, İzmir ve çevresinde Tarih'e ait dört çırçır fabrikasında toplu iş sözleşmelerinde uyumazlığa düşen Tekstil sendikası, Menemen Tarih Çırçır fabrikasında da işçilerin uzlaştırmaya kurulu toplantılarına katılmaması üzerine grev kararı aldı.

İrade beyanı sonucunda yetkili sendika belirlenemedi. T.Maden-İş'in referandum önerisini Devrimci Maden-İş, Devrimci Maden-İş'in özel referandum önerisini de T.Maden-İş kabul etmedi

DEVİRİMCİ MADEN-İŞ'İN KURULUŞUNDAN, KARŞILIKLI REFERANDUM ÇAĞRILARINA...

-1-

EREĞLİ (DEMOKRAT)

Erdemir (Ereğli Demir-Çelik İşletmeleri) İşyerinde yaklaşık 8 bin işçinin toplu iş sözleşmesini yapacak yetkili sendika bir yıldır belirlenemedi.

Uyumsuzluk DISK'e bağlı Türkiye Maden-İş başmış Devrimci Maden-İş Sendikası arasında. Devrimci Maden-İş sendikası 1978'de Maden-İş'e alternatif olarak kuruldu.

DEVİRİMCİ MADEN-İŞ'İN KURULUŞU

12 Mart döneminde ki baskılar nedeniyle T.Maden-İş 9.Bölge Başkanlığından istifa eden Şükri Özbayrak, 1974 yılında atamaya yeniden 9.Bölge Başkanlığına getirildi. 1975'te ise, T.Maden-İş Genel Merkez yönetiminin desteğini alan Özbayrak, bu kez seçimde 9.Bölge Başkanı oldu. Şükri Özbayrak'ın Bölge Başkanlığı sürerken 7.dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerine başlandı.

Yedinci dönem toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 11 ay sürdü. 10 Şubat 1978'de Erdemir'de greve gidiildi. Greve T.Maden-İş Genel Merkezi karşı çıktı. 9.Bölge ise grevde kararlı olduğunu bildirdi. Ancak grev iki gün sonra 9. Bölge Başkanlığı tarafından kaldırıldı. Genel Merkez Yönetimi ile 9.Bölge arasında ortaya çıkan çelişkiler üzerine 15

Şubat'ta Özbayrak ve ekibi görevden alındı. Ertesi gün Ereğli'de Devrimci Maden-İş Sendikası kuruldu.

O dönemde fabrikada çalışan işçilerden edindiklerimiz bilgilere göre, Özbayrak'ın Bölge Başkanlığı sırasında, işçilerin bilinçlenmesi, eğitilmesi konusunda hiç bir çalışma yapılmadı. İşçilerin bu konudaki şikayetleri ise T.Maden-İş Genel Merkezi tarafından dikkate alınmadı.

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ ÇAĞRISI

Devrimci Maden-İş ve T.Maden-İş sendikaları 21 Mart 1979 tarihinde, işyerinde çoğunluğa sahip olduklarını ileri sürerek, toplu iş sözleşmesi çağrısı yaptılar. 7 Mayıs'ta ise her iki sendikadan da

onayıyla irade beyanına gidiildi. 2500'e yakın işçinin hangi sendikaya üye olduğunu belirlenemedi. Böylece, hiçbir sendika çalışan işçi sayısının yandan fazlasının kendi üyesi olduğunu kanıtlayamadı.

Daha sonra, Ereğli İş Mahkemesi her iki sendikadan da üye listelerinin, doğruluğunu saptanması için, Adli Tip'a gönderdi. Sonuçta T.Maden-İş yetkili aldı. Devrimci Maden-İş'in bu konuda Yargıtay'a yaptığı itirazın kabul edilmeyle Maden-İş'in yetkisi düştü. Mahkemeler sirdü gitti... Ereğli İş Mahkemesi hakimleri görevden çekildi ve üye listeleri Ankara İkinci İş Mahkemesi'ne gönderildi.

YARIN: İŞÇİLER NE DİYOR?

REFERANDUM

İrade beyanı uygulamaya rağmen yetkili

İşçiler bugün Devrimci Maden-İş yöneticisi olan Ş.Özbayrak'ın T.Maden-İş 9.Bölge Başkanı olduğu dönemde, kendilerinin eğitimlediğini, T.Maden-İş Genel Merkezinin de buna seyirci kaldığını ileri sürüyor.

Geleceğe özünü kavuşacak insanlığı. Özünü ve kendi öz benliğine. Baharda canlanan doğaya bakıp kendi gücüne bir daha inanacak, canlanacak

Hidrellez—Baharla gelen

Yaşar ÇAĞLAR
6 Mayıs Hızır ile İlyas peygamberin, başka bir deyişle karalar ile denizlerin, buluştuğu, kavuştuğu tarih. Hızır karaların düzenleyicisi, İlyas ise denizlerin. Ta Eski Doğu uygarlıklarına dek uzanan halk efsanelerinin, halkın yaşamaya umut ve sevincinin, ölümsüzleşme arzularının buluşması. Ama her şeyden önce doğanın canlanması, yaşam özünü kavuşması.

Doğanın yeniden doğması, canlanması, yeşermesi değil önemli olan. Önemli olan yaşamın sürdürülmesi. Bir sürgünün, bir tomurcunun, bir çiçeğin

doğal gelişimini izleyebilmesini sağlayacak ortamın var olabilmeli. Hoşrat ellerin doğaya kıyması, zulmü, güzellikleri yoketmesinin önlenmesi.

Bireyi insan yapan onun "toplumsal bilince" ulaşmasıdır. İnsanın toplumsal bilinci ne kendiliğinden, ne de dışarıdan gelir. İnsan toplumsal bilinceyle doğayla olan ilişkisi sonucu ulaşır. Bu ilişkisini ortadan kaldırmak için doğayla mücadele etmek zorunda. Yaşayabilmek, yaşamı yeniden üretebilmek için mücadele etmek zorunda.

İnsanoğlu kendi bilincine, kendi

toplumsal bilincine doğal gereksinimlerini gidermek için, çağlar boyu verdiği mücadele ile ulaşabilmektedir. Gerçi bugün doğal gereksinimleri (yani yeme, içme, barınma ve soyunu sürdürme) dışında bir yapma (sunu) gereksinimleri ile yaşamını sürdürmüştür ama insanoğlu için yine de başat gereksinim doğal gereksinimlerdir. Hangi toplumsal ilişki, hangi sınıf, tabaka, zümre içinde olursa olsun insanoğlu acıları bal eylemek erdemliliğine ulaşmıştır. En tatlı acıları çekmek onun için yaşamın kendisidir.

İnsanoğlu ölümsüzleşmek, sonsuz bir süreç içinde yaşamak istegine ilk günden beri ulaşmıştır. Eski Doğu uygarlığından Firavun bu arzusuna insanüstü boyutlar katmışken, mezar anıtlarıyla, tapınaklarıyla kendini kutsatmışken uyruğuna, daha köleci toplum anlayışında eski Helen uygarlığında boyutlar insan ölçütüne inmiştir. Artık Mızos'uyla, Epos'uyla gerçek insanlar var karşımızda. Acı çeken, öfkelenen, seven, kışkırtan, dırdır eden, tanrı kılıfında gerçek insanlar. Yaşam kavşası veriyorlar, birbirleriyle, doğayla.

İnsanoğlu ölümsüzleşmek, çağlar boyu yaşamak için kendi dışında doğa güçlerinin gizemlerinden medet ummakta. Onları önceleri somut, sonraları soyut biçimde kutsamakta. Eski doğu insanı kendi kaderini, kendi olumsuz yaşantısını, bu güçlerin gizemiyle aşma çabasında. Onların "umut"luğuna sığınmakta. Baharla

gelen doğanın yeniden canlanışındaki gize ortak olma çabasında. Ama tarihsel süreç içinde de kendi sınıf bilincine, kendi insanlık bilincine, toplumsal bilince ulaşmakta. Gizemli güçleri kutlayarak değil sonsuzlaşmak, yaşamını bile sürdürmekte zorluk çektiğinin bilincine ulaşmakta.

Bir zamanlar insanoğlu toprak sahipliğini, bir zamanlar da sermayeyi kutsamış yaşamak için. Tarihsel süreç durmamış, gelişmiş bugünlere dayanmış.

Bugün insanoğlu için en kutsal değer emektir. Kendi göz nuru, kendi kol gücüdür. En yüce değerdir onun emeği. Her bahar emeğin yüce değerine doğayla bütünleşen, doğayla, insanla mücadelesi sonucu ulaşılan değer olarak saygı duyulmasına çağrı yapmakta, kutlamakta. Tıpkı Hızır'la İlyas'ın kavuşması gibi, tıpkı karalarla denizlerin kavuşup yaşamını yeniden üretme ortamını yaratmaları gibi emeğini kutsamakta.

Gelecek günlerde aşacak insanoğlu emek-sermaye ilişkisini de. Sınıfsız toplumda herkes emeği kadar üretime katılacak, gereksinimi kadarıyla yetinecek. Gelecekte Özünü kavuşacak insanoğlu. Özünü ve kendi öz benliğine. Baharda canlanan doğaya bakıp kendi gücüne bir daha inanacak, canlanacak doğayla birlikte. Tomurcuklanacak çiçeğe durmak için. En tatlı acıları çektiğini bilerek, bilinçliçe yaşayacak "Bir ağaç gibi tek ve hür/Bir orman gibi kardeşçesine."

KONUT DOSYASI

İNCELEME ARAŞTIRMA SERVİSİ

VI. Bölüm

KONUT MÜCADELESİ KONUSUNDA ATILACAK ADIMLARIN, KONUYA SALT KONUT AÇIĞI SORUNU OLARAK DEĞİL DE, YAŞAM MÜCADELESİ OLARAK, YENİ BİR YAŞAMIN İNŞA EDİLMESİ SORUNU OLARAK YAKLAŞMASI GEREKİR.

Geçen yazımızda belirttiğimiz gibi; insanların doğal barınma ve yaşama gereksinimi olan konut, kapitalist düzende, düzünün devamını sağlayan bir meta haline geliyor. Kapitalizmin sürekliliğinin sağlanması için insanların işgücünün sömürülmesi yetmiyor, aynı zamanda insanların tüm yaşamları boyunca bu sömürüyü haklı görmeleri gerekiyor.

Bu yüzden konut alanları yaşam alanları olduğundan özel önem kazanıyor. Mülkiyet ilişkilerinin kökleştiği, tüketim alışkanlıklarının yaygınlaştığı, insanların birbirine rakip duruma düşürüldüğü alanlar haline getiriliyor konut alanları...

Bir yanda, kimi zaman düzen dışı gelişen gecekondu, tapu vererek, buralarda tüketim alanları açılarak, düzenin örgütü kuzumları, sokularak bu sağlanırken, diğer yanda, devlet, toplu konut işbirliği ile insanlara üst üste hücrelerden oluşan dev bloklarda "yeni bir yaşam" hazırlıyor...

İnsanların, kendileri ilgili kararları hep başkalarına bıraktığı, bütün mutluluğu biraz daha kazanmak, biraz daha tüketmek bulduğu yeni bir yaşam... Bütün yaşamını işten sonra televizyon seyrederek geçiren, "Çarlinin Melekleri"ni büyük bir zevkle seyreden, yeni çıkan bir reklamı ezberleyip, işyerinde günün konusu yapan, pembe baskından "kadın polis"i'nin yeni sevgilisini öğrenip, komşusuna ilgiyle anlatan yeni bir insan yaratan "yeni bir yaşam"...

Her şeyin kitlelerin dışında oluştuğu, her gün yeni bir metan piyasaya sürüldüğü, insanların yeni bir meta tüketmek için para biriktirdiği ve mutluluğu bunda bulduğu bir yaşam... İşte kapitalizmin yarattığı dünya ve bu dünyayı biçimlendiren konut alanları!

Ülkemizde konut sorunu

Ancak ülkemizde kapitalizm batı ülkelerinki kadar gelişmediği için başından sonuna kontrollü bir yaşamı insanlara hazırlamıyor. Konut açığının iki milyon

Konut mücadelesi, yaşam çevresi mücadelesidir. Emekçilerin sosyalist toplum nüvelerini inşa edecekleri yaşam alanlarının yaratılması mücadelesidir. Nasıl ki insanlar sömürüye karşı fabrikalarda örgütlenip karşı geliyorsa, sömürüyü haklı gösterecek yaşamı biçimlendiren yaşam çevresi için de mücadele etmelidirler. Bu da ancak konut mücadelesi ve yaşam çevresi için oluşturulacak örgütlenmelerle mümkündür.

KONUT MÜCADELESİ

Hülya Karababa - 4A, Taşocağıüstü İlkokulu - 1 Mayıs mahallesi.

Yurdumuzda sık sık rastlanan bir manzara: Yıkımdan sonra bir gecekondu mahallesinin görünüşü....

birimi bulması, yani on milyon insanın hiç yaşamayacak kadar kötü konutlarda yaşaması, düzene "konut açığı sorunuyla" karşı karşıya bırakıyor...

Bir yanda yeni bir yaşamı başından sonuna kontrollü sağlamak için toplu konutlarla konut açığını kapamaya çalışırken, diğer yanda kendilerine yük olmadan gecekondularla yapılmış, insanların maliyetlerini ucuzlatıldığı için işlerine geliyor...

Böylelikle, saydığımız özelliklerinden dolayı, konut mücadelesi konusunda atılacak adımların, konuya salt konut açığı sorunu olarak değil de, yaşam mücadelesi olarak, yeni bir yaşamın inşa edilmesi sorunu olarak yaklaşılması gerekiyor.

Nasıl bir yaşam? Nasıl bir konut mücadelesi

Konut mücadelesi, yaşam çevresi mücadelesidir. Emekçilerin sosyalist toplum nüvelerini inşa edecekleri, yaşama alanlarının yaratılması mücadelesidir. Nasıl ki insanlar sömürüye karşı fabrikalarda örgütlenip, karşı geliyorsa, sömürüyü haklı gösterecek yaşamı biçimlendiren yaşam çevresi için de mücadele etmelidirler. Bu da ancak konut mücadelesi ve yaşam çevresi için oluşturulacak örgütlenmelerle mümkündür.

Bu konuda önemli bir örgütlenme henüz ülkemizde yok. An-

cak, Batı Avrupa'da bu tür örgütlenmeler rastlamak mümkün. Konuya ışık tutması için bu konuda önemli kazanımlar elde etmiş Fransa'da gelişen yaşam çevresi sendikacılığını inceleyelim.

Fransa'da yaşam çevresi sendikacılığı

1945'te kurulan Ulusal Aile Birliği Konfederasyonu'nun devamı olarak gelişen Yaşam Çevresi Sendikası'dır. Örgütlenmenin önemli, kişilerin iş saatleri dışında gönüllü katılımıyla oluşması ve sosyalist mücadelenin demokratikleştirilmesi konusunda önemli adımlar atması...

Kentleşme, konut sorunu, yaşam düzeyi, tüketim, sağlık, toplumsal faaliyetler, okul ve iş eğitimi, taşıma, ekoloji (çevre bilimi) kısacası yaşam çevresi konusundaki çalışmalarını bütünleştirme çabasında olan sendika kırk bin üyeli temsil ediyor... Üyelerine toplu mücadelenin, örgütlenmenin, örgütlenmeyi geliştirip, ekonomik - politik toplumsal yapı ve bunların somutlaştığı kurumlara karşı güç birliği yaparak, örgütün temsil gücünü artırmayı amaçlıyor. Kısacası özyönetimli bir topluma, sosyalist bir topluma uzanan bir yol üzerinde, kişilerin gerçek gereksinimlerini dikkate alan bir mücadeleyi örgütüyor...

Ülke çapında kolektif bir eylemin örgütlenmesini temel alan alan örgüt, söz gelimi, semtlerdeki bütün kiracıları ev sahiplerinin kirayı arttırma isteği karşısında topluyor, kiracıların ne kadar verebileceğini tespit ediyor, veya afişler, basın, ilan yoluyla, ortak eylemlerle farkın ödenmesi red ediyor... Örgütün çalışmalarına iyi bir örnek de, Fransa'nın kuzeyinde Riba kentinde yaptıkları eylem. Burada belediye 19. Y.Y'dan kalma konutları yıkarak, yerine çok lüks konutlar veya büro inşaatları yapmak istiyor ve oturanların evlerinden çıkmasını istiyor. Bunun üzerine sendika üyeleri bir araya gelerek başka yerlere gittikleri takdirde çok daha fazla harcamaları olacağını tespit ediyorlar ve aslında sağlam olan evlerin yeniden düzenlenmesine ve onarılmasına karar veriyor. Sonuçta eski evler çeşitli yerlerden yardım alınarak, yöre halkının birlikte çalışmasıyla onarıyor ve eylem başarıya ulaşıyor... Eylem sırasında halkın bizzat kendi yaşam çevresine ilgili kararları kendisinin alması sağlanarak, kendi kendini yönetme insiyatifi geliştiriliyor...

YARIN: Türkiye'de konut mücadelesi

İSTANBUL

Film gösterileri

● Türkiye Sinematek Derneği'nde Arşivden Seçmeler gösterisi yapılıyor. Gösteri programı şöyle: 7 Mayıs Çarşamba. 15.00: Firatın Cinleri. Yönetmen: Korhan Yurtsever / 18.30: Yüzyüze. Yön. İsmail Bergman - Türkiye alt yazılı / 8 Mayıs Perşembe. 18.30: Akbabanın üç günü. Yön. Sidney Pollack - Türkiye alt yazılı / 9 Mayıs Cuma. 18.30: Kanada Kırk. Yön. Nikolai Gubenko - Smultane çevirili / 10 Mayıs Cumartesi. 14.00: Akbabanın Üç Günü / 11 Mayıs Pazar. 16.00: Kanada Kırk. Smultane çevirili.

● İstanbul Film Yapım ve Gösterim Merkezi, "İtalyan Sinemasının Klasikleri" programında, 7 Mayıs Çarşamba saat 18.00'de başrolleri Jeanne Moreau, Marcello Mastroianni ve Monica Vitti'nin paylaştıkları "Gece", Perşembe 18.00'de Fellini'nin ünlü filmi "Sonsuz Sokaklar" ve Cuma 18.00'de de Vittorio de Sica'nın "Biskiet Hırsızları" gösterilecek.

● İDGSA Sinema-TV Enstitüsü'nde Çarşamba 16.30'da Yavuz Özkan'ın "Maden'i izlenebilir. ● Avusturya Başkonsolosluğu Kültür Ofisi'nde cuma günü 18.00'de Klaus Kirschner'in yönettiği "Mozart - Bir Gençliğin Anıları" adlı televizyon filmi beyaz perdeye geliyor. ● İtalyan Kültür Merkezi'nde bu hafta gerçekleştirilen Mauro Bolognini Filmleri Retrospektifi'nde; bugün "Bubu" 17.15'de yani "Eski Merdivenlerde" 19.30'da izlenebilir.

Tiyatrolar

● Devlet Tiyatrolarında oyunlar sürüyor. "Kadife Çiçekleri", "Bay Hic", "Sonsuzluk Kitabevi" adlı oyunlar ve "Kedi Evi" adlı çocuk oyunu AKM-Oda Tiyatrosu'nda izlenebilir. Ayrıca Necati Cumalı'nın "Yaralı Gece" adlı yapıtı da AKM'de başlıyor.

● Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu'nda Musahipzade Celal'in "Balaban Ağa" adlı yapıtı ve "İlkeler Kağıtlarda Kalmasın" adlı çocuk oyunu, Fatih Şehir Tiyatrosu'nda "Turpan", "Karar 71" ve "Sakarya" adlı çocuk oyunu. -Kadıköy Şehir Tiyatrosu'nda "Erkek Satı", "Atmasyonya Berberi" ve "Düşündürmece Güldürmece" adlı çocuk oyunu - Üsküdar Şehir Tiyatrosu'nda "Yollar Tükendi", "Babanın Gorrileri" ve "Birlikte Oynayalım" adlı çocuk oyunu. -Tepebaşı Deneme Sahnesi'nde "Salozun Mavali", "Godot Geldi" ve "Hoşun Utancı" adlı çocuk oyunu izlenebilir...

Sergiler

● Boğaziçi Üniversitesi Kırmızı Salon'da 1940'tan bu yana Köy Enstitüleri üzerine yapılan yayınlardan oluşan bir sergi sürüyor. Sergide Perşembe günü Köy Enstitüleri kışkırlı yazarlar kitaplarını imzalayacaklar. Yanısıra, Cavit Orhan Tutengil ve Ümit Kaftancıoğlu anısına bir tören düzenlenecek.

● Fahri Sümer'in yağlıboya resim sergisi, Parmakkapı İş Sanat Galerisi'nde, -Makbule Necdet Uyar'ın resim sergisi aynı galeride, -Mahmut Karatoprak resim sergisi Bahariye Akbank Sanat Galerisi'nde, -DGSA Mimar Sinan Sergi Salonunda "Eğlenen İngilizler" konulu fotoğraf sergisi, -Mehmet Saçlıoğlu fotoğraf sergisi TGSYO salonlarında, izlenebilir.

ÇAYIRLAN HALKEVİ BAŞKANLIĞINDAN

Derneğimizin 2. Olağan Genel Kurulu 18.5.1980 pazar günü saat: 15.00'de dernek binamızda yapılacaktır. Çoğunluk sağlanmadığı takdirde 25.5.1980 pazar günü aynı yerde yapılacaktır. Oy elemlimize duyurulur.

Gündem:
1-Açılış ve yoklama
2-Diyan Başkanlığı seçimi
3-Atatürk ve devrim şehitleri için saygı duruşu
4-Yönetim ve denetim kurullarının faaliyet raporlarının okunması
5-Eleştireliler
6-Akılans
7-Seçimler
8-Örnek ve temenniler
9-Kapanış

HAFTANIN PROGRAMI

ANKARA

Tiyatrolar

● Devlet tiyatroları gösterileri sürüyor. -Küçük Tiyatro'da "Elif Ana" adlı oyun var. -Büyük Tiyatro'da 6 Mayıs salı günü "Hürrem Sultan", 9 ve 11 Mayıs'ta "Meraki" adlı oyunlar var. -Yeni Sahne'de 6-10 Mayıs arasında "Söz Veriyorum", 10 ve 11 Mayıs'ta ise "Oyunlarla Yaşayanlar" adlı oyunlar var. -Çocuk ve Gençlik Tiyatrosu'nda 7 ve 11 Mayıs'ta "İki Kova Su" adlı çocuk oyunu var. -Altındağ Tiyatrosu'nda Mayıs ayında oyun yok.

Ankara Sanat Tiyatrosu'nda "Oyun Nasıl Oynanmalı" ve "Ferhad ile Şirin" adlı oyunlar sürüyor. Vasi Öngören'in yazdığı Rutkay Aziz'in yönettiği "Oyun Nasıl Oynanmalı" çarşamba ve perşembe günleri, Nazım Hikmet'in yazdığı "Ferhat ile Şirin" adlı oyun ise cuma, cumartesi, pazar ve pazartesi günleri gösteriliyor. ● Ankara Çocuk Tiyatrosu "Robenson" adlı çocuk oyununu her cumartesi saat 13.00'de

Ankara Küçük Tiyatro'da "Elif Ana"

Ankara Sanat Tiyatrosu salonunda oynuyor. ● Dostlar Tiyatrosu Ankara Çağdaş Sahne'de "Kafkas Tebeşir Dairesi" adlı oyunu sergiliyor. Bertholt Brecht'in yazdığı oyunu Can Yücel türkçeleştirdi. Mehmet Ulusoğlu yönetti. Oyunun müziklerini Paul Dessau, dekorunu Metin Deriz yaptı.

"Oyun Nasıl Oynanmalı"dan bir sahne

"Ferhad ile Şirin"den bir sahne

Sergiler

● Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisindeki üç resim sergisi 30 Nisan'a dek izlenebilir. -Almanya'daki Türk İşçi Çocukları Resim Sergisi'nde 7-14 yaş arasındaki çocukların resimleri yer alıyor. -Güzel Sanatlar Birliği Resim Derneği'nin Ankara Resim Sergisi'nde 24 ressamın toplam 54 resmi yer alıyor. -Ö. Lütfi Çetin'in resimleri de aynı yerde görülebilir.

Ankara İş Sanat Galerisi'nde Necla Özbay Özdemir'in El sanatları Sergisi 2 Mayıs'a dek görülebilir. Sergide Türkiye İş Bankası 1979 öğrencileri el sanatları yarışmasına katılan yapıtlar var.

● Çanakkale Seramik Galerisi'nde Çanakkale yöresi çocuklarının Dünya Çocuk Yılında Çanakkale

le Seramik Fabrikaları sanat bölümünde gerçekleştirildiği seramik el sanatları sergileniyor. Sergilenen eserlerin satışından elde edilecek gelir "Zihinsel Yetersiz Çocuklar" yararına bağlanacak. 23 Nisan'da açılan sergi 10 Mayıs'a kadar sürecek.

● Nezir Danyal, "Devir" adlı kitabında topladığı ve karikatürde yeni bir anlatım biçimi denemesi olarak nitelendiği "Çizimler"ini Sanatseverler Derneği'nde sergiliyor. -Sanatseverler Derneği'nde 7 Mayıs Çarşamba günü saat 18.00'de Adalet Ağaoğlu romanları üzerine bir söyleşi yapacak. Yazar ayrıca kitaplarını da imzalayacak. -Aynı yerde 12 Mayıs pazartesi gününden başlayarak Mustafa Saryal'ın karikatürleri sergileniyor.

gündönümü

Can Yücel

İsteme adresi
PK: 148 - Çorum
"Bozkırların Çocuğu" ve "Deli"den sonra ozanım son kitabı. GÜNDÖNÜMÜ halkımızın açısını, sevincini, öfkelerini ve kavgasını anlatan şiirlerle dolu.

DUYURU

Ülkemizde giderek yoğunlaşan biçimde, çeşitli bahanelerle haksız olarak özgürlüklerinden yoksun bırakılan, yasadışı işlemlere ve insanlık dışı "İŞKENCELERE" tabi tutulan meslekdaşlar ve yurttaşlarımızın sayısının artmakta olduğu baromuzda yapılan başvurulardan anlaşılmaktadır.

Baromuzun aldığı karar doğrultusunda meslekdaşlarımızın SAVUNMA işlevlerini gereği gibi yerine getirebilmeleri için, yasa dışı işlemlere uğrayan ve "İŞKENCE" görenlerin her türlü kanıtları ile birlikte (Rapor, tutanak, fotoğraf, başvuru v.s.) Baromuz "TUTUKLU VE HÜKÜMLÜLER" Özel Komisyonuna başvurularını duyurulur.

İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞI

(Demokrat: 1696)

Fatsa Halk Şenliği'nin ardından

2 Düzenleyen: Kerim DOĞRU

Yüzlerce Fatsa yaratıp yüzlerce halk şenliği kutlamak için savaşılmış gerektiğini belirten ozan Adnan Yücel Fatsa Şenliği'ni değerlendirdi

Şenlik süresince çevre köylerde gösteriler yapıldı.

"İşte susuzluk, işte çağlayan bir ırmak"

Sanat gösterileri

YENİDEN DOĞARIZ ÖLÜMLERDE

Fatsa Gençlik Tiyatrosu'nun bir yıl önce hazırladığı oyun Zeki Köker ve Muzaffer İzgü'den yonulanmalarla oluşturulmuştu. Oyuncular, Fatsa ve çevresinden öğretmen, öğrenci, işçi ve memurlardan oluşuyor. 'Yeniden Doğarız Ölülerde' 14 kişilik grubun ilk çalışması. Başarıyla oynanan oyun halk tarafından ilgiyle izlendi. Biletler yetenez gelince yalnızca bir kez oynanacağı planlanan oyuna giremeyen büyük bir topluluk olayı protesto etmek için Belediye'ye kadar yürüdü ve oyunun kendilerine tekrar gösterilmesi için salımları ıslah ettiler.

KELEGLANIN BECERİKLİ EŞEĞİ

Tahsin Melan'ın eserini Enis Gençtürk yönettiğinde Halkvleri Genel Merkezi Tiyatro Kolu oynadı. Oyun içeriğe Fatsa çocuklarının bir hayli gerisindeydi. İlkokul beşinci sınıfta ki bir çocuğun Enis Gençtürk'e hırslıca yazan adının neden cezalandırıldığını sorması ve aldığı 'hırslık kömürü' bir daha hırslık yapmaması için cezalandırıldı' yanıtı üzerine: neden oyunun o adamı hırslık yapmaya iten toplumsal etkileri değil de ona ceza verilmesini ilgilendirdiğini sorması, sanatçı çocuklarla oyun arastandaki uyumu sergileyebiliyor.

Demokrat Çocuk

Hoşgeldin hıdrellez merhaba yaz!

Çocukluğumdaki Hıdrellezlerin tadı başkaydı. Konu komşu hep birlikte kırlara gidelecektir. Kimin ne yapacağı bellidir. Börekler, çörekler, köfteler.

Yiyecekler paketlenirken, kilim, gaz ocağı, çaydanlık hazırlanır, abla ve ağabeyler de ipin ve topun peşindedirler. Öyle ya, yenecek, oynanacak, papatyalar toplanacaktır.

Bu arada 5 Mayıs gecesi önemli. Bizim orarlarda susuz bir çay vardır. Umud yatığıdır hıdrellezlerde. O gece ev sahibi olmak isteyen azıcık daha para kazanıp karnını doyurmak isteyen, evlenmek isteyen, okumak isteyen döker tüm derdini taşlarla yapıp çaya. İsteklerini kağıda yazıp çil dalına sıkıştırırlara da rastlanır. Deniz kenarında yaşayan bir arkadaşım anlatmıştı. Orada da içinde dileklerin yazılı olduğu kağıtların bulunduğu şişeler denize fırlatılır. Güll ağacından denizden, çay yatağından umut beklemek, yanlış. Ama böylesi duygularla alay etmek daha da yanlış.

Sağlıklı ve dengeli beslenmek, konut sahibi olmak, okumak herkesin hakkıdır. Ancak şimdilerde çoğumuz hangi isteklerimizin hangi koşullarda olacağını biliyoruz. Üstelik insanlarımız güll dallarında kuruyan çaylarda, denizde yüzen şişelerde umut olmadığımı bilmekte, ama şu cana tak ettiren hayat pahalılığından böyle şeyler "bir teselli" gibi bir günlük avuntu olmaktadır.

Bilmek, ama bir gün için olsa, belki Hızır gelir diye düşlemek! Hoşgeldin Hıdrellez! Merhaba yaz!

Güneş AĞABEY

BİLMECE BULMACA

Kural dışı olanı bulun

Aşağıdaki şekillerde sayılar belli bir kurala göre yerleştirilmiştir. Bu kuralın dışındaki şekli bulunuz.

12	4	25	32
48	75	96	
A	B	C	Yanıt B

SİZLERDEN

Kış

Ben kışı hiç sevmiyorum
Çünkü babam odun kömür almaya parası yok
Zenginler kaloriferlerle ısınırken
Ben soğuktan domuyorum.

Türkiye'de eşit yaşanır diyorlar.
Hani buna eşitlik denir mi?
Şiirde çocuklar kışı sever diyorlar
Ama milyonlarca çocuk kışı neden sevsin?

Özgür (İlk 3)
Çarşamba

FATSA OLGUSU

Fatsa halkının mücadele geleneği

Gülten AKIN

Bu halk şenliğine kadar Fatsa'da neler olmuştu? Bu birliğe beraberliğe, bu bilince nerelerden gelinmişti? Bunu şenlik boyunca yaptığı konuşmalarla Fatsa'nın devrimci Belediye Başkanı da, çocuğundan yaşlına, kadından erkeğine her sordumuz Fatsalı anlatıyordu. Bu anlatımları toplarsak, Fatsa'daki tarihsel gelişimi ana çizgileriyle şöyle özetleyebiliriz:

"Fatsa'da devrimci hareketin başlangıcı 1964-65 yıllarıdır. Fatsa ne bir günde, ne belediye başkanlığını halkın aldığı altı ayda bu duruma gelmiştir. Fatsa halkı kimin kimden yana olduğunu yaşamın canlı pratiğinden çıkarmıştır.

1964'te ilk örgütlenme "Fatsa Kültür Derneği" ile oldu. Bu dernek halk müziği ve tiyatro çalışmaları yapıyordu. O dönemde fındık sömürsüne karşı mücadele başlatıldı. Anti-emperyalist bildiriler dağıtıldı. 1965'te TİP kuruldu.

1967'nin en önemli olayı FİSKOBİRLİK ve Fatsa Ziraat Bankası'nın işgalidir. Bu işgale halk saptadı ki, FİSKOBİRLİK'te köylünün ürünü çalınıyor. Tüccarın bir bölümü fındığın içine taş, kum karıştırma, yakalandı. Bunlardan 17'si mahkemeye verildi. Tutuklandılar. Onları tutuklayan Remzi Yargıcı sürüldü.

"Aynı yıl, fiyat artışları dolayısıyla stokçuluk ve karaborsa başladı. Baza yiyecek ürünlerinin, tonlarca şekerin vurgun serivenini halk yaşadı gördü.

Bu yılların önemli bir protestosu ve hak alma yöntemi yine Fatsa'da başladı. 1966'da Beyceli köylüleri Türkiye'de ilk kez yüründüler. Ordular vardılar. Vilayet önünde oturdular. Yollarını yapmak için istedikleri arazi aldılar ve köylerine, ona binerek döndüler.

Aynı yıl "Pahalılık ve yoklukla mücadele" yürüyüşü yapıldı.

O günlerde Köycülük Derneği işlevini yitirdi. Yöneticileri içeri alındı. TOS üstlendiği grevle bu boşluğu doldurdu. 50 köyde fındık sömürsüne konusuna ilişkin komiteler kuruldu. Devrimciler büyük saygınlık kazandı.

1969'da Ordu'da tüccarlar da bir miting düzenlediler. Mitingde kavga çıktı. Çeşitli tahrirlerle TOS, pazar-yeri basıldı. Bazı yerler yakılıp yıkıldı. Bu arada telaşa kapılan bir tüccar bir apartmanın 4. katından halkın üstüne ateş etti. Kalabalıktan bir kişi öldü. Halk bu yüzden anayolu kapattı. Tam 13 saat. Askeri birlikler, cemseler geldi. Halk cemselerin içine doluştu, yürürmelerine engel oldu. Olay büyüyene kadar 35 Fatsalı bir o kadar da Bulancaklı yakalanıp tutuldu.

1970'den sonra köylerde geniş çalışmalar oldu. 12 Mart Fatsa'ya yaman geldi. Tutuklanmalar. Köylere üç oğlunu yitirdi. Acılı anılar, babalar eşler kaldı. Şimdi ilkokula giden çocuklar kaldı.

1974'den sonra MHP'nin örgütlenmesi karşısında Fatsa'da devrimci örgütlenme de başladı. Ülkü Öcalı, ÖLKÜ BİR kuruldu ama, Halkvleri ve TOB DER'de kuruldu. İlk cinayeti faşistler Halkevi Başkanı Kemal Kara'yı öldürerek işlediler. MC dönemlerinde saldırılar daha da arttırdılar.

TİP ve benzeri örgütlenmelerin halkın desteğine rağmen fazla bir etkinlik gösterememesi sonra da bu etkinliği bütünüyle yitirmesi halka kendi örgütlenmesini ancak kendisi gerçekleştirecektir etkin ve kalıcı olacağı gerçeğini göstermiştir. Bu anlayışa sahip devrimcilerle bütününe Fatsa halkı her türlü baskıya saldırgan karşı kenetlenerek dayanışmasını pekiştirerek 1979'lara gelmiştir.

Şenliğe gelen mesajlar

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKAN VEKİLİ MEHMET ÇUNUKSU: "Şahsınızda bütün Fatsalıların muhtu gururunu kullar sevgi ve saygılar sunarım."

HALKEVLERİ GENEL BAŞKANI TABİL SENATOR AHMET YILDIZ: "Yöresel etkinliği ilçe sınırlarını çok aşan ve toplumsal oluşumdaki olumlu katkıları da sayısız büyüklüğün çok üstünde olan yigit devrimci Fatsalı hemşerilerimizi gömülden kutlamaktan derin bir mutluluk duymaktayım."

KÖY-KOOP GENEL BAŞKANI VE ADANA MİLLETVEKİLİ NEDİM TARHAN: "Olumlu uğraşlarınız kullar, başarılar geçmesini dilerim."

ORDU MİLLETVEKİLİ ER-TUGRUL GÜNEY: "Fırsat bulduğum takdirde başınıza katılmaya çalışacağım. Başarı dilekleriyle sizleri selamlarım."

65 yaşındaki fındık üreticisi Mehmet Çunüksu:

"Belediye yanlış iş yapmaz biz sorarız her şeyi"

65 yaşındaki fındık üreticisi Mehmet Çunüksu: "Belediye yanlış iş yaparsa biz sorarız her şeyi."

Fatsa'da kahvelerden birindeyiz. Fındık üreticileri koyu bir sohbet dalmışlar. Aralarına girip ne gibi sorunları olduğunu soruyoruz:

"Biz bir mal almak için dükkana girdiğimizde, satıcıya kaç para satıyorsun deriz. Neyse verip alırız. Ama bize gelip de fındığını kaç para satarsın diyen olmuyor. Fındığı görüyoruz. Kaç lira verilerse satıyoruz."

65 yaşındaki fındık üreticisi Mehmet Çunüksu: "Ama bu böyle gitmez. Devlet tüccardan düşük fiyat veriyor. Diken ben, uğraşıp geliştiren ben, toplayıp getiren ben, satan başkası. Biz fındığı 50 lırandan veriyoruz. Dışarda 175 liraya satıldığını duyduk. Tefeci elimizdeki avucumuzdakini alıp görüyoruz. Bir de üstüne üstlük devallasyon mudur nedir o da geldi mi cebimizdeki yansına iniyor."

Belediye divorum üreticilere, yanlış bir iş

Mehmet Çunüksu

yapsa, sizin hakkınızı savunmasa, ne yaparsınız?

"Belediye yanlış bir iş yapmaz ya" diyor Mehmet Çunüksu.

"Yanlış iş yapmaya da bırakmayız onu. Bir ara yollara bırakılan arabalardan ceza kesiliyor. Esnaf toplanıp karşı gelince belediye yanlışlığını kabul etti. Belediye tek olarak karar vermez, iş yapmaz. Herşey konuşulur, ilerisi gerisi tartışılır, ondan sonra karar verilir iş yapılır."

Ahmet amca giriyor söze, "Kıscacı evladım" diyor. Biz bu yaşta gördük doğru yolu. Camımızla başımızla mücadele ediyoruz bizi ezenlerle. Ben bu yaşta bunu yapanda, geriden bakan gençler utanmalıdır. Herkes kendi davasına sahip çıkmalıdır. "Bize artık söyleyecek, soracak birşey bırakmamışlardı fındık üreticileri..."

TV HARP OKULLARINA ÖZENDİRİCİ PROGRAM YAPIYOR

TV Kültür Şubesi, Genelkurmay Başkanlığı'nın emriyle Harp Okulları'na özendirici program hazırlıyor. Programda, Harb Okuluna giriş sınavlarının açılması öncesinde, ordunun ve harp okullarının tanıtımı amaçlanıyor. Kullanılacak filmleri

ve dökümanları Genelkurmay Başkanlığı'nın sağladığı yapılm, hemen hemen tümüyle bir montaj düzenlemesi olarak karşımıza çıkacak.

TRT DENETİM MÜDÜRÜ ÜLKÜ ALCORA GÖREVİNDEN İSTİFA ETTİ

TRT Denetim Müdürü Ülkü Alcora, açıklanmayan bir ne-

denle görevinden istifa etti. Çevresinde ilerici bir kişi olarak tanınan Alcora'nın istifasıyla ilgili olarak yapılan yorumlara göre, denetim uygulamalarını desteklemediği için görevden ayıldığı sanılıyor.

Ülkü Alcora'nın TRT Kültür Şubesinde yeni görevine başlaması bekleniyor.

19.15

Anadoluya

Programda Türkiye'nin et üretimi ve tüketimi konusunda sorunları oluşturan önemli etkenler tartışılıyor. Bu konularda üretici yetiştirici ve yetkili uzmanların görüşleri ekrana getiriliyor. Programa konuk olarak hayvan yetiştirici ve üreticileri, Yalova DÜÇ Md. Veteriner Md. Ali Güven, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Prof. Reşit Sönmez, Ankara Üniversitesi Ziraat Fak. Prof. Ayhan Elinç, Ankara Üniversitesi Vet. Fak. Doç. Ersoy Canki- yer ve Doç. Sadi Aral katılacak.

22.45

İKİ TANIK

İki Tanık adlı sürekli film bu gün yayınlanacak olan 6. bölümü ile ekrana veda ediyor. Dizinin son bölümünde, John Farrier Jenny'yi sevdiğini artık kesinlikle anlamıştır. Ve Jenny'den özür dilemek için Huzur Şatosu'na gider. Jenny de Jon Farrier ile aynı duygular içindedir. Ancak Harald da Jenny'yi sevmektedir. Bu nedenle hem sevdiği hem de parasını elden çıkarmamağa çalıştığı genç kızın John'la birleşmesini engellemek isteyecektir.

Yeni programlar bitti, eskilerle uğraşıyorlar

TRT'de artık yeni Programlara yasaklar uygulanmaz, maksatla, ceza verme gibi uygulamalar "başarıyla" tamamlanarak, bundan 2-3 yıl önce yayınlanan programların yapımcılarıyla uğraşmaya başlandı.

Bunun somut örnekleri hem radyo hem de televizyonda sıkça görülüyor. Televizyonda 1978 aralığında yayınlanan "Görünüm" adlı program TRT Genel Müdürü Kasaroglu'nun emriyle yeniden izletiliyor. Mehmet Deniz'in hazırladığı "Toprak Reformu" Karatay döneminin önemli adamlarından Nedim Tekin tarafından "İncelenerek" izlenimler Genel Müdüre iletilecek ve "gerçeği" yapılacak. Toprak Reformu TV'de yayınlandığında, Demirel TRT'ye başvurarak söz hakkı istemiş, verilmeince iki ayın mahkemeye başvurmuş, ancak oralardan da bir sonuç alamamıştı.

18.50

LASSİE

Sürekli film Lassie'nin "Arı Kovanı" adlı bölümü yayınlanacak. Paul o yıl meyvelerden iyi ürün alabilmek için bir arıcının bir kovan dolusu arı almıştır.

Ama bir gece meyvelere gelen bir koca kovanı dağıtır ve arıları kaçırm.

Bu durumda hem kovanın parası ödenmek zorunda kalınacak, hem de meyvelerden iyi ürün alınamayacaktır. Timmy bu durumu düzeltmek için harekete geçer.

TV'de BUGÜN

- 17.00 BÖLGESEL HABERLER
- 17.05 AKŞAMA DOĞRU
- 18.00 HABERLER
- 18.05 SINAVA DOĞRU
- 19.15 ANADOLUYA
- 19.50 UYKUDAN ÖNCE
- 20.00 HABERLER
- 20.50 UEFA KUPASI FINALI İLK MAÇI
- 22.45 İKİ TANIK
- 23.40 HABERLER